

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DIJA:

Egész évre 16 frt. Negyedévre 4 frt.
Félévre 8 frt. Egy óra helyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatkak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DIJAK:

Egy cztimetryni tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyitlitteri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Kenyérkérdés a közigazgatásban.

— Két czikk. —

I.

A vármegyék tisztviselői karában méltó konsternációt idézett fel az a kimutatás, melyet a képviselőház közigazgatási bizottságának pénteki ülésén Szapáry gróf az államotitandó vármegyeyi közigazgatási tisztviselőinek fizetéseiről bemutatott.

Oly szegényes javadalmazással van czélba véve a tisztviselők ellátása, a mely nem csak a közigazgatási pályán működő, vagy arra készülő elem körében kelthet fel jogos visszatetszést, hanem a mely mindazokat méltán aggodalomba ejtheti, a kik eddig abban a hiedelemben éltek, hogy az állami közigazgatás rendjének teljesebb biztosítékai lesznek, mint a hogy a jelenlegi autonóm igazgatás el van látva a fejlődés feltételeivel.

Eddig ugyanis maguk a közigazgatási tisztviselők abban a feltevésben voltak, hogy a közigazgatás államotitása esetén anyagi javadalmazásukról jobban lesz gondoskodva, mint a hogy az a múltban történt és a jelenben van. Ez a remény barátokoztatta meg a tisztviselői kart némileg azzal az irányzattal, mely az államotitást vette czélba.

Ezzel a reménnyel eltele a tisztviselői kar kezdett megalkudni azzal a nézettel, hogy a közigazgatás államotitása, ha más érdeknek nem is, de a tisztviselői karnak anyagi ellátását illetőleg javára fog válni.

Ebből a hiedelemből a Szapáry által beterjesztett kimutatás alaposan kiábrándította a tisztviselői kart, valamint azokat is, a kik a közigazgatási hivatalra készültek.

Máris több vármegyéből kaptunk értesítéseket arról, hogy a megyeyi tisztviselők körében a legnagyobb fokú elkeseredést idézte fel Szapáry grófnak a fizetések megállapítását tartalmazó kimutatása.

Ez az elkeseredés maholnap oly mérvet ölt, hogy ha egyéb nem, hát a tisztviselői kar méltó elkeseredés fog impulust adni arra, hogy a kormány eme javaslata ellen, mely még a közigazgatási tisztviselők anyagi érdekeiről sem képes kellően gondoskodni, országsszerre újabb mozgalom támadjon.

A ki végig olvasta a kérdésben

forgó kimutatást, meggyőződhetik arról, hogy a közigazgatás államotitását tárgyzó törvényjavaslat még abból a szempontból is tarthatatlan, a mennyiben a tisztviselői kar ellátásáról még oly mértékben sem gondoskodik, mint a hogy az egyes vármegyék ez idő szerint részesítik javadalmazásban alkalmazottjaikat.

Egyéb élet és hivatali pályákhoz képest is ez idő szerint éppen a közigazgatási tisztviselőkről van legmostohabban gondoskodva.

Ebből a mostoha helyzetből való kibontakozás reménye kezdett felledni a tisztviselői karban, midőn a közigazgatás államotitása czélba vétetett, mert méltán várhatták, hogy a kormány ennek az érdeknek megfelelő fizetéseket fog megállapítani.

Ámde az a kimutatás ennek éppen ellenkezőjéről tanuskodik. A kormány teremteni akar új tisztviselői kart, és úgy veszi czélba a közigazgatási szervezet átalakítását, hogy abban az eddiginél eredményesebb életmódosítás vállják lehetővé, de arról nem gondoskodik, hogy ez a tisztviselői kar meg is élhessen.

A kormány javítani akar a közigazgatás rendjén de a tisztviselői kar helyzetét nehezebbé teszi.

Nem adja meg nekik a megélhetés feltételeit, s még is azt várja, hogy ezentul jobb dolgot végezzenek.

Nem gondoskodik arról, hogy a tisztviselői kar a kenyérgondoktól megmentessék, s mégis azt követeli, hogy ezentul a tisztviselő kizárólag hivatalának éljen és minden olyan foglalkozástól tartózkodjék, a mely után eddig némi anyagi előnyöket szerezhetett meg magának.

Hogy ilyen körülmények között még az a remény is elenyészik, hogy a megfelelően javadalmazott tisztviselői kar eredményesebb működést fejthet ki az államotított közigazgatásban, — mint a hogy eddig történt — az önként érthető.

A mint mindenki tudja, az élet egyre növekvő igényekkel lép fel mindenivel a főké a tisztviselői karral szemben.

A kormány ezt nem akarja figyelembe venni még akkor sem, mikor olyan törvényjavaslattal lép elő, a mely Magyarország jövő fejlődésének egészen új feltételeit van hivatva megadni.

Teremt új közigazgatási rendszert,

de nem alkot olyan organismust, a melyben egészséges életmódosítás vállják lehetővé. Különösen nem gondoskodik arról, hogy olyan tisztviselői kar szerveztessék, a mely hivatásának élhessen, s a mely az élet növekvő terhei alól felszabadítva komoly életpályának tekinthesse a közigazgatási hivataloskodást, s főkép nem gondoskodik arról, hogy a tisztviselői pályára olyan elemek lépjenek, a kik arra kvalifikálva vannak.

Hogy a tisztviselői fizetésnek ily szűkmarku megállapítása minő komoly veszedelmeket idéz fel, s hogy a jobbat tenni czélzott közigazgatás fejlődését éppen ezen körülmény menyynyire kerdőssé teszi — arról egy következő cikkben mondjuk el a nézeteinket.

Uj primás-jelölt. Az eddigi primás-jelöltek sorába mint Bpestől írják — egy egészen új jelölt lépett: Vaszary Kolozs ben-czésrendi főpát. Jelöltségét egész komolyan kell venni, mert azt, mint értesültünk József főherczeg és Khuen-Hedervary gr. horváth bán támogatják.

Politikai hírek.

Az államháztartási költségvetést az év első negyedéről szombaton tette közzé a pénzügyminiszter és e szerint a kezelési mérleg a múlt év első negyedével összehasonlítva 7.8 millióval kedvezőtlenebb, a mennyiben a bevételek 7.3 millióval nagyobbodtak, ellenben a kiadások 15.2 millióval nagyobbak. A mint a kimutatásból látható, a kiadások e nagymérvű növekedése onnét van, hogy a közösügyi kiadások 2.9 millióval, az államadosságok összes nemeinél 7.3 millióval nagyobbodtak. Ebben az osztályban benne vannak az italmérségi jogok kártalanítási tőkének kamatai 5.8 millióval, mely tétel a múlt év első negyedében teljesen hiányzott. Nagyobb volt továbbá a kiadás a nagyvár államvasutaknál 1.1 millióval, a diósgyőri vasgyárnál 1.1 millióval és a honvédelmi miniszterium tárczájánál 2 millióval. Egyébként az első negyedév kezelési mérlegéből még semmi következtetést sem lehet vonni az állami pénzügyek javulására vagy rosszabbodására.

Ujabb teher. Kormányzati körökből az a hír kezd kiszivárogni, hogy a delegációktól megint egy igen tekintélyes összeg megszavazását fogja követelni a hadügyminiszter. Sőt szó van új fegyvertálmányról is, mely az új füst nélküli puskarporhoz módosuló

szervezettel bir. E költségek nagyságára való tekintettel a hivatalnokok fizetése lesz az első, mely áldozatul esik a delegációk szavazatának. Ezt ugyanis az esetben újra „jobb időkre” halasztják, mert most a pénztári fölöslegekre már szemet vetett a fegyveres béke soha ki nem elégíthető falánksága.

A fuzió.

Budapest, május 8.

Az egyik bpesti esti lap, azt a szinte láthatatlan aktust, a mely ma a közigazgatási bizottság ülésében folyt le, a mi nem tekinthető egyének a mérsékelt ellenzék fuziójának a kormánypárttal, így commentálja: „hogy támogatni fogja-e Apponyi és a mérsékelt ellenzék a bizottság által átdolgozott és átalakított törvényjavaslatot — vagy nem? azt gróf Apponyi — igen helyesen — nem csupán a saját ítéletétől tette függővé, hanem föntartotta erre nézve a döntést a mérsékelt ellenzék pártértekezletének. E pártértekezlet valószínűn a jövő hét folyamán fog megtartatni.”

Ez a kommentár egészen helyes volna, ha a fönnemlitett aktusban a lényeg az a minisztráció és nem a politika. — Csakhogy ez egyszer a közigazgatási bizottság ülésében, sub titulo az önkormányzat rendezése a vármegyékben, nem autonomiáról, nem adminisztrációról, nem vármegyéről és egyéb törvényhatóságokról volt szó; még a közigazgatási birásodásról alkotandó törvényjavaslathoz bemutatása is in principii, sőt az új közigazgatás pénzügyi képmek rajzolata is mind merő staffage; a lényeg, a mai nap eseménye a fuzió.

A szót még nem mondták ki, részletekben talán még nincsen is megállapodás; de hogy a tény elvégzettet — consumatum est —, arra világosan rá vallott az a modor, a hogyan a miniszterelnök és Apponyi gróf felelt és viszont felelt egymásnak. Egyébiránt ez a fejlemény még a politikában laikusokat sem fogja nagyon meglepni, oly régen vajudott. Mindössze is csak az időponttal nem lehetünk egészen tisztában, a dolog dátuma nem volt meghatározva. Immar megvan az is. A jövő hét folyamán egy pártértekezlet közbejöttével, dekretáltatni fog a fuzió hivatalosan és fog is publikáltatni a maga rendi és módja szerint.

E mellett a nem váratlan aktus mellett természetesen kissé háttérbe szorul, mapokra legalább, az adminisztratív érdek. Nektünk is, másoknak is bőven lesz időnk meditálni a közigazgatási biráságról adott előleges tájékoztató fölött, meg a jövőd közigazgatás számokban rajzolt képeről. Amaz még nincs is törvényjavaslat formájába öntve, az utóbbi

pedig talán nyomban a pünkösdi ünnepek után a Ház elé kerül, hogy átmenjen az általános és részletes vitáknak nevezett rostákon.

Közigazgatás reformja

A közigazgatási bizottság szombati ülésében a közigazgatásról szóló törvényjavaslat pénzügyi részét, a tegnapi bemutatott expozétá vették tárgyalás alá.

Szapáry gróf miniszterelnök ismételte ama régebbi keletti kijelentését, hogy a költségvetés csupán abból a czélból állítottott össze, hogy a kormány, a bizottság is nyerjen véleményes tájékozást a felől, az új általános rendszerezése s a fizetési fokozatok szabályozása által, a mai s a jövő közigazgatás költségvetésben mi lesz a különbség.

Aztán ismételte, hogy az előterjesztésben foglalt egyes tételeket ugyan maga sem tekinti végkép megállapítottaknak: de azért kéri a bizottságot, hogy a fizetési fokozatok s a létszám tekintetében határozatokat ne hozzon.

Az előterjesztés egyes pontjaira Apponyi gróf, Tisza István, Bárczay Ödön, Vadnay Andor és Holló Lajos bizottsági tagok tettek megjegyzéseket, a mire a miniszterelnök ígéretet tón, hogy az észrevételek a javadalmazások végleges megállapításánál a lehetőségig figyelembe vétetnek.

Ezután áttért a bizottság a törvényjavaslat czímének megállapítására. A szövegező albizottság javaslatára a törvényjavaslat czime ekként állapított meg: „Törvényjavaslat a vármegyeyi közigazgatás rendezéséről.”

Tárgyalás alá vétetvén a 20 §-hoz Apponyi Albert gróf által javasolt megtoldás, Szapáry Gyula gróf, miniszterelnök kijelenti, hogy nincs észrevétel az ellen, ha a megfelelő rendelkezés a 137-ik §-al kapcsolatban fölvétetnek, a mire nézve javaslatba hozza a 137-ik §-nak s utána egy új szakasznak a következőleg leendő megállapítását:

„137. §. Az 1790—1. XIX. t.-cz. rendelkezésének megfelelően ugy az idézett, valamint egyéb törvényekben kimondott tilalom, hogy az országgyűlés által meg nem szavazott adó tényleg be nem hajtható és a meg nem ajánlott ujonczok tényleg ki nem állíthatók, továbbra is érintetlenül fenntartatik.

E tilalom megszegéseért az eljáró tisztviselőt, a következő szakaszban foglalt eset kivételével, a felelősségtől nem mentesíti az a körülmény, hogy felsőbb hatóság rendeletére cselekedett.

A kiadott kormányrendelet végrehajtására vonatkozó előmunkálatok azonban ily esetekben is azonnal teljesítendők.

Föntartatik a törvényhatóságoknak az a joga, hogy az ily törvénytelensé ki-vetett adókra és ujonczokra vonatkozólag

már a másik személylyel elbeszélgeti, — a mi az unalmasságig fásaszó.

Bán Pál (Szentgyörgyi) gazdag paraszt megharagszik Imre (Haday) unoka öcsésére a kit e miatt kitagad örökségéből és minden vagyonát — miután fia már meghalt — József (Földesi) távoli rokonára hagyja.

Nagy a Bán Pál uram haragja, mert ennek következtében meghal, de mielőtt ezt tenné, öreg szolgájától értesül, hogy Imre nem érdemes a haragjára. Még csak annyi ideje van, hogy Józsefet megeskedtet, hogy Imrének visszaadja a mit végrendeletileg neki hagyott ugyan, de Imrét illeti, de a végrendeletet nem semmisítheti meg. József tanu nélkül megesküszik és erre az öreg szépen meghal egy karosszékbén.

Ugyde József és a távol élő Imre egy leányt szeretnek mindketten a bolondulásig. Imre az öreg halála után hazatér — meg pedig retentő furcsán. Nagy bátyja sirjától érkezik a házhöz cigányokkal és nótával, aztán meglátja Keve Ruzsát (Örley Florá) a következők a szokásos üelkészes és ének. Erre Józsiában ébred fel a feltékenység és noha Jámor Vincének (Szathmáry) tett vallomásaiban beismeri, hogy az öreg végső órájában vissza vonta a végrendeletet, most feltékeny dühében eltágadja és Imrét kilökössel fenyegeti. Ezalatt Keve Ruzsa is — igen gyenge lélekani megokolással — hátat fordít Imrének és Józsefhez fordul, de csak addig a mig ki nem szól József, hogy hamis egy ember. Ekkor ismét Imréhez folyamodik a kivel boldog is lesz és maig élnek, ha meg nem halnak.

AZ „ELLENZÉK TÁRCZAJA”.

1891. Május 11.

Riport.

A sétatérén.

Tegnap a sétatér aranyos jó kedv vídám zajától csengett. A kilombosodott gesztenyefák alatt nagyszámú közönség hullámzott egész nap, kik — tekintettel a vasárnapi — a legkülönbözőbb osztályokból verődtek össze a friss tavaszi zöldben.

Egyedül egy májusi vasárnap elégséges arra, hogy a sétatér minden zigzuga emberrel teljék meg, hát még ha ehhez egy athléta versenyt és egy katona bandát adunk. Akkor bizony nem lehet csudálkozni, ha egymáshátan is mászkálnak a látni valók után törekvő emberek.

Már pedig a tegnapi vasárnapon kívül katona-banda és athléta verseny is volt a sétatérén. A hallani és látni valókból kijutott bőven. Törtük is ám magunkat délutáni 3 órától kezdve, a mikor az athléta versenye kezdődött.

Azonban ebben a rovatban hivatalos sport tudósításnak helye nem lévén, — az eredményről majd beszámol más. Én különben is csak azt a sportot kedvellem különösen, a mely rengetegek mélyén szilaj vadak ledurrantásában nyilvánul. A sétatérén legfőkébb úgy üzünk sportot, hogy két tüzes paripa után fogott kocsiiban végig szaladnak, de nem gyepőt, csupán egy nekihízott trafikot tartva.

Különb a athléta versenye sok érdekes látnivalót nyújtott. Menés, futás, ugrás karikázás, sulydobás, birkozás és valamennyi mást nagyszámú közönség érdeklődéssel nézett végig és kiki hozzá szólt a mulatságokhoz a neki adatott talentumok szerint.

A Vigadóban.

Meleg illatos terem, tele közönséggel lelkes hangulattal és mindenek felett készen a megérdemelt elismerések nyilvánításával.

A „Mária Dorottya egyesület” rendezett hangversenyt Boér Gergely zenetanár vezetésével. Nem mondom sem újat, sem különös dícséretet akkor, midőn azt mondom, hogy Boér Gergely működésében mindig szép és határozott siker kíséri. Ezt a hangversenyt tulajdonképen a nő és a fiú képezzék a növendékei reprodukálták, de abban a Boér tevékeny szelleme szakértő ereje és rendkívüli buzgóssága nyilatkozott meg. Azoktól a növendékektől, a kik közül a legtöbben minden zenei képzettségüket azon rövid pár év alatt nyerték, a mit az intézet falai között töltöttek, olyan művészi, olyan összességű preciziz hangversenyt hallottunk, a melyről elmerem mondani, hogy párját ritkítja hazánk minden hasonló intézetei között.

Es ez a legfényesebb bizonyítéka a Boér Gergely nagy szakértelmének és lelkiismeretes buzgalmának, a melyly mindkét intézetnél híven teljesíti nehéz feladatát.

A jelenlevő közönség igazi nemes élvezetben részesült azon pár óra alatt, a menyynyit időt a hangverseny lefolyása vett igénybe. A növendékek a podiumtól jobb és balra — és színpadon voltak felállva. Egyfelől

a leányok, másfelől a fiúk. Már magok a szereplők és különösen a nőképezde ifjú növendékei kellemes benyomást gyakoroltak a nézőkre. Egy rakásban annyi bájos fiatal leány aecz, melynek mindenikén visszazugárzott egy kis izgatottság, egy kis lámpaláz és a nyilvános szereplésnek öröm és félelemmel vegyült érzülete. Szemükben az öröm fénye arczokon az izgatottság forró pirja, a mely kellemes összhangot képezett úde fiatalaságukkal. Egytől-egyig szépek voltak. Ki látott valaha olyan gyermeket, a melyik csuyna lett volna? Már pedig ezek mind gyermekek voltak. Szép nagy gyermekek. Egy hajszállal túl a bakfisch koron, egy hajszállal innen a nagyleány koron. A mint szemlélttem e képet épen 11 esztendővel nyomott vissza magától a vén idő. Valami táncz iskolai koncerten ilyen kép ejtette volt csendes háborgásba, különben mérsékelt indulatu 20 esztendő diák szívet. Azóta megmaradt benne egy elmosódott emlék, a mi még a távolban is úgy megvillogtatja aranyos szárnyait, hogy szinte megmozdul tőle valami odabén a kiegészett hamu alatt.

A hangverseny kezdetén Boér Gergelynek a tanító kar egy szép koszorut nyújtott át a közönség lelkes tapsai mellett. Ezután kezdetét vette a minden pontjában sikerült műsor. Szavallatok, énekek, hegedű és zongorajátékok művészi kivitelben váltották fel egymást, melyek közül a népdal egyveleg nyerte meg a közönség különös tetszését. Egy szót kékszemű szőke leány soloja frappans hatást idézett elő. De nagy volt a hatás és hirtelen az eredmény mindenütt, főleg a zenei

részleteknél, melyeket mindkét képezde növendékei kiváló szabattossággal produkáltak.

A szellemi siker mellett az anyagi haszon sem maradt el, a mennyiben a hangverseny 200 frtot jövedelmezett és egy jó reménységet: azt t. i. hogy a tanács a 20 ft bérért átengedett vigadó árából 10 frtot elenged a jótékony czélra való tekintetből.

A színházban.

A nyári színházban tegnap premier volt. Rátkay Lászlónak „Árványhaj” című népszínműve került bemutató előadásra. Rátkay tudvalevőleg azon népszínműírók közé tartozik, akiknek írói tekintélyét 100 arannyal súlyosította a népszínházi bizottság. Azonban a hozzá kötött várakozást az „Árványhaj” nem igazolta. Olyan körmönfont, olyan okoskodással megcsinált darab ez, a melyből minden természetesség hiányzik, és a melyben minden mesterkélttség mutatkozik. Olyan darab az „Árványhaj”, mint a csinált virág. Megvan a formája, de nincs meg az illata. Van rikító festett színe, de nincs természetes zománca. Az író gyakran jön olyan helyzetbe, hogy egyetlen egy szóval véget vehetne minden hercehurczának, de mert még két felvonás hiányzik, kieroszakol egy más fordulatot, egy természetellenes helyzetet, a melyly huzza-halassza a dolgot és végre is olyan megoldáshoz jut, a melyly nem a darab eseményeinek szoros logikája követel meg, hanem más leleményesség hiányában, maga csinál ki. A szerző néha olyan hibába is esik, hogy a mi már mint cselekvény lefolyt a néző előtt, a következő jelenetben

Kolozsvárt

H i r d e t é s e k.

Sz. 7833—1891.

441. (2—3)

Sz. 1328—1890.

448. (1—1)

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

építési tervrajzok és költségvetések kidolgozása.

Kolozsvár sz. kir. város törvényhatósága Kolozsvárt a Közép-utczában 13. sz. a. fekvő honvéd laktanyát megnagyobbítani, továbbá a kisajátítandó szomszédos 15., 15^a., 17. és 19. számú telkeken egy honvéd-zászlóalj számára megfelelő új laktanyát, irodákat, 4 altiszti lakást, valamint raktárakat, kocsiszínt és kertületi börtönt szándékozával építtetni: felszólítjuk a mérnököket és építőmestereket, hogy a már kidolgozott s a m. kir. Honvédelmi miniszter úr ó Nagyméltósága részéről elfogadott építési program és építési tervrajzok alapján a részletes építési tervrajzokat, valamint az azokkal kapcsolatos részletes költségvetéseket dolgozzák ki s alólírott Tanácsához külön lepecsételt csomagban s a következő felirattal ellátva:

Kolozsvár sz. kir. város tekintetes tanácsához.
Pályaterv és költségvetések a Kolozsvárti építendő honvéd laktanyákról.
N. N. építő mestertől
a 7833—1891. t. számú pályázati felhívásra

legkésőbb folyó évi Junius hó 15-én délutáni 5 óráig adják be.

A pályázat feltételei ezek:

I. Az építési részletrajzokat szorosan a már megállapított vázlatok és helyiségbeosztás szerint kell kidolgozni.

II. Részletrajzok készítenők minden egyes épületre vonatkozólag: az épület-alapzatról, földszintről és emeletről, minden épületről külön hossz- és keresztmetszélvénnyel, továbbá homlokzatról, végül a földélszerkezetekről tervrajz, az egyes épületek elhelyezésétől és a felhasználandó építési telkekről pontos fekvési rajz (Situationsplan) s utóbbi célból a kiszemelt telkekről pontos méret veendő fel.

III. Az összes tervrajzok pontos méretjelzéssel (Cottirozással) látandók el, még pedig minden lakrész, ajtó, ablak, padló és fal méreteivel; továbbá minden rajz, szorosan összhangzásban a megállapított vázlatokkal és szükségleti kimutatásokkal, az egyes épületek részleteinek megfelelő magyarázó jegyzetekkel (Legenda) látandók el.

IV. Az összes épületek a lehető legegyszerűbben, mindazonáltal szilárd és tartós módon tervezendők, még pedig a pince-alapok kő, a falak téglanyaggal, a földélszerkezetek cseréppel, a szoba- és folyósófalak egyszerűen meszével, az árnyékszéknek tonna-rendszerrel, de tekintettel azoknak vízárnyékszék (Watterclosett) rendszerű leendő átalakítására; továbbá az épületekben elszállásolandó lélekszám arányában szemét- és hamutartók is tervezendők, a szobák egyszerű vas fűtő-kályhakkal, a konyhák pedig egyszerű főző-kemencékkel, a melynek laktanyákban tömeges főzésre szoktak alkalmaztatni; végül a folyósók aszfalt, a szobák deszka-padlóval, az egész telek pedig a szomszédok felől deszka-kerítéssel tervezendő, s egyúttal a telkek szükséges szabályozása (nivellálása) és esetleges feltöltése is számításba veendő.

V. Az építési program szerint a m. kir. 21. honvéd gyalogezred 3. zászlóalja számára építendő emeletes épület 2. emeletének két szárnyán félemeleti (mezzanin) lakórészek is tervezendők, honvéd tartalékosok időnkénti ideiglenes elhelyezésére, megfelelő konyhakkal és árnyékszékkel, pontosan jelezve az egyes szobák térfogatát és a beosztásban lehetőleg kihasználva a rendelkezésre álló területet minél nagyobb számú legénység elhelyezésére.

VI. A tervrajzok és költségvetések kidolgozásánál szorosan szem előtt tartandók a városi építési szabályrendelet, továbbá laktanyák építése tárgyában a m. kir. Honvédelmi miniszter úr által 1879-ben kiadott Utasítások, az utóbbiak mindazonáltal azzal a megszorítással, hogy miután az épületek, mint fióklaktanyák tervezendők és építendőek: a tervezésnél csakis az élet- és tűzbiztonság, valamint egészségügy tekintetében elkerülhetetlenül szükséges követelmények tartandók szem előtt.

VII. Az építési tervrajzokkal kapcsolatban részletes költségvetés is készítenő, egységárak szerint és a helyi piaci jelenlegi munkadíjainak és anyagárainak megfelelően.

VIII. A pályaterv egy példányban állítandók ki, de az, a kinek a műve mint jó, s illetőleg legjobb, elfogadtatik: köteles lesz az elfogadástól számítva két hét alatt még két hiteles másolatot készíteni.

IX. A pályaművek kidolgozásánál alapul veendő építési program és vázlatrajzok a hivatalos órák alatt megtekinthetők és lemásolhatók Salamon Antal városi tanácsosnál (Városház, emelet, 9., 10. sz.)

X. A kikérdesés építési tervek és költségvetések kidolgozására vállalkozni szándékoznak: felszólítatnak, hogy ebbeli szándékukat legkésőbb folyó évi Május hó 15-ig fenn nevezett tanácsos, előadó urnak szóval vagy írásban jelentsék be.

XI. A pályaművek elfogadása felett, három erre fölkérendő szakértő megokolt szakvéleménye alapján a városi Tanács fog határozni, s a beérkezendő művek közül a legjobbnak talált mű 1200 ft pályadíjjal fog honoráltatni, s a város kizárólagos tulajdonára lesz; e pályadíj akként fog kiszolgáltatni, hogy ha az építés végrehajtására később kintendő versenytárgyalás eredménye szerint a pályadíjjal tervező egyúttal az építési vállalatot megkapja: az 1200 ft tervkészítési pályadíjat köteles lesz az építési vállalat munkadíjába beleszámítani; ha pedig nem a pályadíjjal tervező bízott meg egyúttal az építéssel is; az 1200 ft tervkészítési pályadíj a tervezőnek külön ki fog fizetett az építési vállalkozóval és pedig az építés tényleges megkezdése napján.

Kolozsvár szab. kir. város Tanácsának 1891. évi május hó 1. napján tartott üléséből.

ALBACH GÉZA,
kir. tanácsos, polgármester.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tordai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy a tordai takarékpénztár végrehajtóknak Horea Juon végrehajtást szenvedő elleni 120 ft tőke követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyben a tordai kir. törvényszék (a felvinczi kir. járásbíró) területén lévő, Mohács község határára fekvő, a mohácsi 224. számú tjkben A + 1-8. és rendsz. alatt foglalt s Horea Juon tulajdonát képező ingatlanokra az árverést összesen 308 ftban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1891. évi Julius hó 21-ik napján déli 9 órakor Mohács község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár alól is eladhatni fognak.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 100%-át, vagyis 30 ft 80 krt o. é. készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszert elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tordán, 1891. évi március hó 18-ik napján.

A tordai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

SOLYMOSI MKILÓS,
kir. törvényszéki bíró.

Sz. 41562—1891.

Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény darab és koczka-szén szállítás iránt.

A m. kir. államvasutak igazgatósága alkalmazottai magán szükségletnek fedezésére, valamint a személykocsik és hivatalos helyiségek fűtésére 1891. évi szeptember hótól 1891. évi december hó végéig szükséges mintegy 9000 tonna, továbbá 1892. évi január hó 1-től szükséges mintegy 22 ezer tonna darabos vagy koczka-szén szállítása iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet a következő módokat és feltételek mellett:

1.) A m. kir. államvasutak igazgatósága fenntartja magának a jogot, hogy az 1892. évi január hó 1-től kezdődő szükséglet szállítását egy, vagy esetleg három évi időtartamra is biztosítsa, ha t. i. ezen hosszabb időre történő kötés által előnyösebb árak érhetők el.

2.) A fent kitüntetett mennyiségek csak megközelítő előirányzatot képeznek, minél fogva azok az általános szállítási feltételek 11. §-ának b.) pontja értelmében egy negyedrésszel az igazgatóság szabad tetszése szerint felemelhetők vagy leszállíthatók.

3.) A szállítás az anyagok szállítására vonatkozó 24722—76. számú általános és a barna kőszénre vonatkozó 9466—79. sz. különleges feltételek alapján eszközözendő.

Ezen szállítási feltételek a pályázati határidőig a m. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 73. sz. a. II. em.) és az ügykezelőosztágnál napoként a hivatalos órákban megtekinthetők, vagy a budapesti nyomtatványtárnál (Andrássy-ut 75. sz. a.) a megállapított ár előzetes lefizetése, vagy beküldése mellett posta útján megszerzethetők, megjegyeztetik, hogy az általános feltételekért 15 krt. fizetendő.

Mindegyik ajánlóról feltételeztetik, hogy a fennebbi feltételeket jól ismeri és azokat, a mennyiben jelen hirdetmény folytán változást nem szenvednek, egész terjedelmükben elfogadja.

4.) A fent kitüntetett mennyiségek a szükséghez képest havi részletekben, még pedig tulnyomó részben a téli hónapokban szállítandók és az időnkénti tényleges havi szükséglet, mindig a megelőző hó második felében fog megrendeltni.

5.) A különleges feltételek 4. §-a értelmében ingyen szállítandó tulsúly egy a kőszénre, mint a régebbi képződésű barna szénre nézve 2 százalékkal állapították meg.

Ujabb képződésű barna szén (lignit), valamint az oly tulajdonságú szén, mely a tüzelésnél összesen 10 és az által az égési folyamatot meggátolja, a tüzet eloltja, tekintetbe nem vétetik.

6.) A szállítás a magy. kir. államvasutak valamely állomásán bérmentve eszközözendő és a beszállítási hely az ajánlatban pontosan ki- teendő; megjegyeztetik, hogy a szén a különleges feltételek 6. §-a értelmében vasuti vagonokba rakva adandó át a megállapított szállítási helyen.

7.) Az ajánlatban minden kétséget kizáró módon megnevezendő azon bányák, hol az ajánlott szén termelteni fog és fenntartja magának az államvasutak igazgatósága a jogot, hogy kiküldött közgei által arról bármikor meggyőződést szerezhesen.

8.) Mindazon czégek, melyek mindaddig nem állottak szállítási viszonyban a m. kir. államvasutakkal, tehát előttnk ismeretlenek, tartoznak szállítási képességgel és megbízhatóságot igazoló kereskedelmi kamarai bizonyítványt az ajánlatához csatolni.

9.) Az ajánlatban határozottan kiteendő, hogy az ajánlott szén hazai, vagy külföldi származású-e? A belföldinek jelzett szén akkor fog hazai származásúnak tekinteni, ha ez azon kereskedelmi és iparkamara által kiállított bizonyítvánnyal igazoltatik, a melynek kerületében a termelési hely fekszik.

10.) Az ajánlatban kiteendő, hogy az ajánlott szén mily gőzfejlesztő képességgel bír, azaz, hogy egy klgr. szén hány klgr. vizet gőzölögiet el, továbbá az elégtelen részek százaléka mennyisége és calorikus értéke.

11.) A szénnek ára tonnánként vasuti kocsikba rakva bérmentve a m. kir. államvasutak valamely állomására szállítva és pedig külön a darabos és külön a koczka-szénre nézve, külön a folyó évi, külön az 1892-ik évi és külön az 1892—1894. évi szükséglet szállítására, számokkal és betűkkel olvashatóan teendő ki, de kiteendő egyszerűsággal az ajánlatban a szénnek ára vasuti kocsikba felrakva, bérmentve, a termelési helyhez legközelebb eső vasuti állomásra is.

Ajánlatok, melyekben javítások és vakarások fordulnak elő, figyelembe vétetni nem fognak.

12.) Megengedtetik, hogy a fentebb kitüntetett egész mennyiségekre, vagy azoknak csak egy részére tétessék ajánlat.

13.) Minden ajánló köteles a m. kir. államvasutak igazgatóságának kívánatára próba-szenet szállítani, mely próba-szén az ajánlati ár alapján fog fizetett.

14.) Mindegyik szállító köteles a munkaképtelenné vált, vagy elhalt és nyugdíjigényre nem jogosított alkalmazottak, illetőleg családtagjaik segélyezésére létesített alaphoz a szállításai után érdembe hozandó összegek 1/10 (egy tízed) százalékaival hozzá járulni, mely járulék a kifizetés alkalmával levonásba fog hozatni.

15.) Az 50 kros magyar bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve, ezen külszímmel: „Ajánlat 41562—1891. számhoz” 1891. évi junius hó 12-ének déli 12 órájáig az anyag és leltár beszerzési szakosztályánál benyújtandók, vagy posta útján beküldendők.

16.) Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség, illetve több évre szóló ajánlatnál az egy évre ajánlott mennyiség értékének megfelelő 5%-os készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban 1891. évi junius hó 11-ének déli 12 órájáig a m. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál letendő.

Az a célra kijelölt értékpapírok elfogadtatnak a budapesti, illetőleg

bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett tízenegy napnál nem régebbi utolsó napi árfolyam szerinti értékben, de a névértéken felül számításba nem vétetnek. Ugyanily módon számítottak az óvadék letenni szándékoló értékpapírok értéke.

Az ajánlatban a bánatpénz letételének megtörténte megemlítendő, az arról nyert elismervény azonban nem csatolandó az ajánlatához.

17.) Mindegyik ajánló tartozik az általános feltételek 5. §-ában kitett határidőig elterőleg ajánlatával az a felett hozandó határozatig kötelezettségben maradni.

Ezen feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, melyek nem a kitűzött határidőig érkeznek vagy táviratilag tétetnek, végre oly ajánlatok, melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétetnek, nem fognak figyelembe vétetni.

19.) A m. kir. államvasutak igazgatósága fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közt, tekintet nélkül az árra és a szén származására, szabadon válasszhasson, továbbá, hogy az ajánlott mennyiségből tetszés szerinti rész mennyiség szállítását engedhesse át, ha csak az illető ajánlatban az el- lenkező világosan ki nem kötik és végre, hogy a cél elérésére másféle intézkedésekre is tehesen.

Budapest, 1891. május hóban.

451. (1—1)

A m. kir. államvasutak igazgatósága.

Vizgyógyászati jelentés.

A 28 év óta fennálló

„Kolozsvári vizgyógyintézet”
(Dianna-fürdő)

Május hó 2-án megint megnyitott.

Prospectust ingyen és bérmentesen küld:

437. (3—3)

Az IGAZGATÓSÁG,
külszén-utca 3 sz. (Váradl-ház.)

24. házszám Hid-utca UJ ÜZLET!!! 24. házszám Hid-utca

Következő árucikkek legolcsóbban és legnagyobb választékban kaphatók:

1 méter legujabb minták, Kretonok	18 krtól 24 krig
1 „ „ „ francia Voalok	22 „ 36 „
1 „ „ 90 cm. széles divatos köntös szövetek 40 „ 50 „	
1 „ fekete 90 cm. széles ternő köntös szövetek 45 krtól 1 frt 35 „	
1 „ 4/4 sifon	19 krtól 42 „
1 „ 8/4 paplan lepedő gyolcsok	60 krtól 1 frt 20 „
1 garnitúra 6 személyre, abrosz és 6 szervéta	3 frttól 4 frtig.
1 „ 12 „ „ 12 „	6 frt 50 krtól 8 „
1 darab kávé-abrosz	70 krtól 1 frt 60 krig.
12 „ kávé-szerveták	1 frt 10 krtól 1 frt 20 „
1 „ derék fűző	55 krtól 3 frt 50 „
1 pár gyermek strimpfli	6 krtól 45 „
1 „ női strimpfli	13 „ 75 „
1 „ czérna kesztyű	18 „ 30 „
1 „ glace kesztyű, 3 gombos	80 krtól 1 frt 10 „

A fenti cikkekben kívül óriási választékban kaphatók mindennemű lenvásznak, zefírek, segesvári szőttek, batist és selyemkendők, paplanok, ruhabéllések.

Hallcönt, gépczérnák, csipkék, selyem szalagok, nap- és esőernyőköl

GYÁRI RAKTÁR.

A n. é. közönségnek alázattal ajánlom, hogy a fenti meggyőződése után, bizalmukat hozzám továbbra is fenntartani sziveskedjenek.

Mály tisztelettel

311. (14—18)

KOHN JAKAB.

BÉCS, 1890. ÁLLAMI ARANYÉREM.

ARANKAMENTES

LÓHER-MAG,

magkereskedői módon tisztítva:

rendkívül nagyszemű, 100 kilója 58 ft,
fentiből 5 kilós postacsomag . . . 3 ft,
4 kilo „Nonplu-ultra” csemegesajt 3 ft.

Szétküldés utánvétellel.

Minták ingyen és bérmentve.

GRÓF TELEKI ARVÉD

drassói uradalmi intézősége

Alsófehér-megye, vasut Alvincz, posta és távirda

185.

Szerdahely.

(24—x)

Iskola Alapítvány Kolozsvári Egyetemi Könyvtár Könyvtár Alapítvány Székelyföldi Napoca